

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 18 stycznia 2019 r.

Pozycja 3

POSTANOWIENIE z dnia 21 listopada 2018 r. Sygn. akt Ts 2/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.M. w sprawie zgodności

art. 357 § 2 w związku z art. 394 § 1 w związku z art. 13 § 2 w związku z art. 767⁴ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) z art. 176 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

po s t a n a w i a :

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 2 stycznia 2017 r. (data nadania) K.M. (dalej: skarżący) wystąpił o stwierdzenie, że art. 357 § 2 w związku z art. 394 § 1 w związku z art. 13 § 2 w związku z art. 767⁴ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm., obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) w zakresie, w jakim uniemożliwia zaskarżenie postanowienia sądu rejonowego w przedmiocie oddalenia skargi na czynności komornika sądowego, jest niezgodny z art. 176 ust. 1 oraz z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Skarżący wniósł nadto o wystąpienie do Sądu Rejonowego w R. (dalej: Sąd Rejonowy) o przedstawienie akt sprawy prowadzonej pod sygn. akt (...), a także wznowienie postępowania prowadzonego pod tą sygnaturą oraz o zasądzenie na rzecz pełnomocnika skarżącego ustanowionego z urzędu kosztów postępowania od Skarbu Państwa.

Skarga konstytucyjna została sformułowana na tle następującej sprawy. Skarżący 7 kwietnia 2015 r. wniósł skargę na czynności M.S., Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w R. Postanowieniem z 12 sierpnia 2015 r. Sąd Rejonowy oddalił skargę. Skarżący wystąpił wobec tego z wnioskiem o wydanie uzasadnienia powyższego rozstrzygnięcia, lecz postanowieniem z 14 września 2015 r. Sąd Rejonowy (pod tą samą sygnaturą) odmówił jego sporządzenia. Odmowa została podtrzymana w postanowieniu Sądu Okręgowego w G. z 8 marca 2016 r. (sygn. akt [...]), który oddalił zażalenie skarżącego na postanowienie Sądu Rejonowego z 14 września 2015 r.

Skarżący podnosi, że wydane na podstawie zakwestionowanych w niniejszej skardze przepisów postanowienie Sądu Okręgowego w G. uniemożliwiło mu zaskarżenie postanowienia wydanego w przedmiocie skargi na czynności komornika. W ocenie skarżącego, brak możliwości zaskarżenia postanowienia w przedmiocie oddalenia skargi na czynności komornika sądowego narusza przysługujące mu prawo do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz zasadę dwuinstancyjności postępowania (art. 176 ust. 1 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Skarga konstytucyjna, jako szczególna instytucja służąca ochronie wolności i praw gwarantowanych w Konstytucji, rozpoznawana jest przez Trybunał Konstytucyjny na zasadach określonych w art. 79 ust. 1 Konstytucji i sprecyzowanych w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072, dalej: u.o.t.p. TK). Na podstawie art. 61 ust. 1 u.o.t.p. TK Trybunał przeprowadza wstępne rozpoznanie skargi konstytucyjnej na posiedzeniu niejawnym, w składzie jednoosobowym, w celu rozstrzygnięcia o dopuszczeniu skargi do oceny merytorycznej.

2. W wyniku wstępnego rozpoznania przedmiotowej skargi Trybunał ustalił, że przesłanki, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1-6 i ust. 2 pkt 1-3 w związku z art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, warunkujące dopuszczenie jej do merytorycznego rozpoznania, zostały spełnione.

3. Skarga konstytucyjna w postępowaniu wstępnym badana jest pod kątem kryteriów wymienionych w art. 53 u.o.t.p. TK. Pierwsze z nich dotyczy określenia kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją. W analizowanej skardze kwestionowany jest art. 357 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.), który posłużył za podstawę odmowy sporządzenia uzasadnienia postanowienia oddalającego skargę na czynności komornika sądowego. W myśl zaskarżonego przepisu, postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym, tj. tak jak w przedmiotowej sprawie, sąd doręcza z urzędu obu stronom, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej, natomiast zgodnie z drugim zdaniem tego paragrafu sąd doręcza postanowienie z uzasadnieniem, gdy stronie przysługuje środek zaskarżenia. Dla etapu wstępnej analizy skargi przesądzające pozostaje ustalenie, że na podstawie art. 357 § 2 k.p.c. sąd odwoławczy podtrzymał rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji w przedmiocie odmowy wydania uzasadnienia dla postanowienia o oddaleniu skargi na czynności komornika z uwagi na jego niezaskarżalność. Podtrzymując odmowę uzasadnienia postanowienia, sąd odwoławczy w istocie orzekł tym samym ostatecznie, że od rozstrzygnięć sądu w przedmiocie skargi na czynności komornika odwołanie nie przysługuje. W związku z tym należy przyjąć, że skarżący uzyskał ostateczne i niezaskarżalne w drodze zwyczajnych środków odwoławczych rozstrzygnięcie wydane na podstawie zaskarżonych w niniejszej skardze przepisów, co stanowi warunek dopuszczenia skargi konstytucyjnej do merytorycznego rozpoznania. Za ostateczne w przedmiotowej sprawie należy więc przyjąć postanowienie Sądu Okręgowego w G. z 8 marca 2016 r. (sygn. akt [...]), wskazane przez skarżącego jako zamykające przysługującą mu drogę prawną.

4. Orzeczenie, wskazane przez skarżącego jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, zostało skarżącemu doręczone wraz z uzasadnieniem 1 kwietnia 2016 r.

Natomiast 7 kwietnia 2016 r. skarżący złożył do Sądu Rejonowego w R. wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia i wniesienia analizowanej skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania w postępowaniu przez Trybunałem. Przedmiotowy wniosek został uwzględniony, a Okręgowa Rada Adwokacka w K. (dalej: ORA), wykonując postanowienie Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym w R. z 15 września 2016 r., w piśmie z 4 października 2016 r. wyznaczyła adwokata działającego jako pełnomocnik skarżącego w niniejszej sprawie. Adwokat odebrał pismo ORA 10 października 2016 r. Skargę konstytucyjną wniesiono do Trybunału 2 stycznia 2017 r. (data nadania), a więc przed upływem ustawowo przewidzianego terminu.

5. W związku z powyższym, na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK, Trybunał postanowił jak w sentencji.